

Samrådsunderlag

Samråd inför ansökan om tillstånd för återvinning av icke-farligt avfall och deponi för inert avfall inom fastighet Tumbergs-Galstad 2:3 i Vårgårda kommun

2024-05-30

Reviderad 2024-10-22

Samrådsunderlag

Samråd inför ansökan om tillstånd för återvinning av icke-farligt avfall och deponi för inert avfall inom fastighet Tumbergs-Galstad 2:3 i Vårgårda kommun

Bolag

Skanska Industrial Solutions AB

Kontaktpersoner Samråd

Kontaktperson	Anna Persson
Postadress	Skanska Industrial Solutions AB att. Anna Persson Fabrikstorget 1 405 18 Göteborg
E-post	Anna.a.persson@skanska.se
Telefon	010-449 69 39
Kontaktperson	Gunnar Helander
Postadress	Skanska Industrial Solutions AB att. Gunnar Helander Kämpevägen 32 553 02 Jönköping
E-post	gunnar.helander@skanska.se
Telefon	010-449 32 45

1	INLEDNING	4
1.1	SAKEN	4
1.1	ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	4
1.2	GÄLLANDE TILLSTÅND	5
1.3	VERKSAMHETENS KLASSIFICERING	5
2	LOKALISERING	5
3	VERKSAMHETSBESKRIVNING	6
3.1	HISTORIK	6
3.2	BESKRIVNING AV PLANERAD VERKSAMHET	6
3.3	HANTERING AV ENTREPRENADBERG	8
3.4	ÅTERVINNING AV JORD- OCH SCHAKTMASSOR, BETONG OCH RETURASFALT	8
3.5	ÅTERVINNING FÖR ANLÄGGNINGSÄNDAMÅL	10
3.6	MASKINPARK	10
3.7	DRIFTTIDER	10
3.8	MOTTAGNINGSKONTROLL	10
3.9	TRANSPORTER	11
3.10	EFTERBEHANDLING	12
4	OMRÅDESBESKRIVNING	12
4.1	PLANFÖRHÅLLANDEN	12
4.2	RIKSINTRESSEN OCH SKYDDADE OMRÅDEN	12
4.3	BEBYGGELSE	13
5	FÖRUTSEDD MILJÖPÅVERKAN	14
5.1	ANSPRÅKTAGANDE AV MARK	14
5.2	YT- OCH GRUNDVATTEN	14
5.3	BULLER	14
5.4	NATUR- OCH KULTURMILJÖ SAMT FRILUFTSLIV	15
5.5	LANDSKAPSBILD OCH EFTERBEHANDLING	15
5.6	UTSLÄPP TILL LUFT	16
5.7	KEMIKALIER OCH AVFALL	16
5.8	MILJÖKVALITETSNORMER	16
5.9	YTRE HÄNDELSER OCH KLIMATFÖRÄNDRINGAR	16
6	BEDÖMNING I FRÅGA OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN	17
6.1	UTMÄRKANDE EGENSKAPER	17
6.2	LOKALISERING	18
6.3	MILJÖEFFEKTERNAS TYP OCH UTMÄRKANDE EGENSKAPER	18
6.4	SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	19
7	FORTSATT SAMRÅDS- OCH PRÖVNINGSPROCESS	19

1 Inledning

1.1 Saken

Skanska Industrial Solutions AB (Skanska) har för avsikt att ansöka om tillstånd till deponi av inert avfall inom Skanskas nuvarande bergtäkt på fastigheten Tumbergs-Galstad 2:3 i Vårgårda kommun. Ansökan planeras även omfatta viss återvinning av schaktmassor, betong och returasfalt, hantering av entreprenadberg samt anläggande av skydds- och insynsvall.

Inom det aktuella området har det tidigare bedrivits bergtäkt. Skanska har ett gällande tillstånd till täktverksamhet daterat 2012-06-14 (dnr 551-123-2011). Tillståndet omfattar uttag av totalt 650 000 ton berg, varav det årliga uttaget får uppgå till högst 50 000 ton bergmaterial. Tillståndet gäller till och med 30 juni 2034. Då den brytbara bergvolymen i bergtäkten snart är slut och täktverksamheten planeras att avslutas avser Skanska att ansöka om att återfylla bergtäkten med överskottsmassor inom ramen för planerad ansökan, varefter området ska återställas till skogsmark.

Den planerade verksamheten omfattar mottagning av inert avfall för deponering. Huvuddelen av de massor som tas emot kommer att utgöras av jord och schaktmassor som uppkommit som överskottsmassor vid bygg- och anläggningsprojekt i regionen. Totalt planerar Skanska för deponering av totalt 600 000 ton inerta massor. Ansökan planeras även omfatta mottagning, lagring och återvinning av maximalt 50 000 ton schaktmassor, betong och returasfalt per genom mekanisk bearbetning. Utöver detta planeras ansökan även omfatta mottagning och krossning av upp till 50 000 ton entreprenadberg per år.

1.1 Administrativa uppgifter

	Skanska Industrial Solutions AB
Sökande	112 74 Stockholm
Organisationsnummer	556793-1638
Projektchef	Johan Olander Anna Persson anna.a.persson@skanska.se 010-449 69 39
Kontaktperson samråd	Gunnar Helander gunnar.helander@skanska.se 010-449 32 45
Fastigheter som berörs av det planerade verksamhetsområdet	Tumbergs-Galstad 2:3
Kommun	Vårgårda
Län	Västra Götalands län
Nuvarande tillsynsmyndighet	Vårgårda kommun

1.2 Gällande tillstånd

Nuvarande tillstånd för bergtäkt fattades 2012-06-14 av Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsens i Västra Götalands län. Beslutet har diarienummer 551-123-2011.

Verksamheten omfattas också av föreläggande från Myndighetsnämnd Bygg- och miljö i Vårgårda kommun daterat 2021-08-26 med diarienummer 2021-000325. Föreläggandet medger återvinning av schaktmassor, samt stubbar och ris genom mekanisk bearbetning. Enligt föreläggandet får de återvunna massorna som högst ha föroreningshalter motsvarande känslig markanvändning (KM) enligt Naturvårdsverkets generella riktvärden.

1.3 Verksamhetens klassificering

Verksamhetskoderna är huvudsakligen relevanta för att säkerställa rätt provningsnivå och huruvida verksamheten per automatik innebär betydande miljöpåverkan. Den aktuella verksamheten bedöms klassificeras enligt följande bestämmelser i miljöprövningsförordningen:

- 29 kap 22 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.310 – Deponi för inert avfall
- 29 kap 40 § Anmälningssplikt B och verksamhetskod 90.110 – Återvinning av mer än 10 000 ton icke-farligt avfall per kalenderår
- 4 kap 6 § Anmälningssplikt C och verksamhetskod 10.50 – Krossning och siktnings av entreprenadberg
- 29 kap 35 § Anmälningssplikt C och verksamhetskod 90.141 – Återvinning av avfall för anläggningsändamål

Den aktuella verksamheten omfattas inte av bestämmelser i miljöbedömningsförordningen som medför att verksamheten per automatik bedöms som betydande miljöpåverkan.

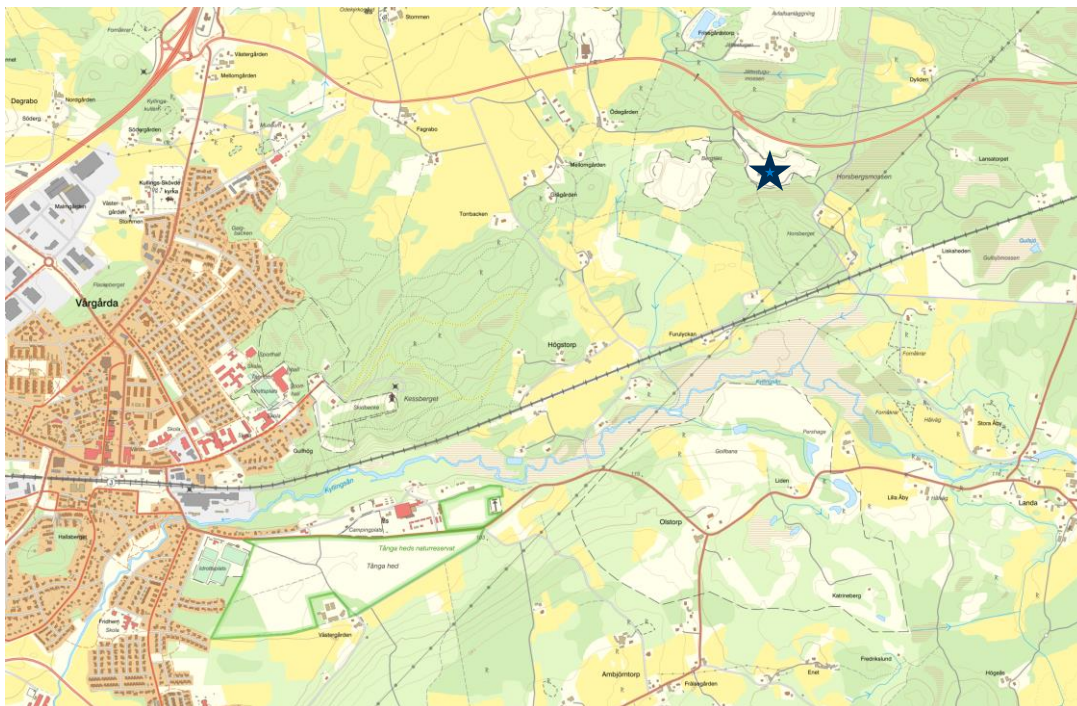
Samrådsunderlaget, som är en del av undersökningssamrådet, syftar till att ge underlag för länsstyrelsen att fatta beslut om verksamheten medför en "betydande miljöpåverkan" eller ej.

Skanskas bedömning är att den planerade verksamheten inte medför en betydande miljöpåverkan, vilket utvecklas nedan.

2 Lokalisering

Den planerade verksamheten är belägen ca 3 km nordost om centrala Vårgårda, se figur 2.1. Fastigheten angränsar mot Herrljunga kommun åt öster. Närmaste allmänna väg är 181 dit in- och utfartsvägen ansluter. Området ligger i nära anslutning till kommungränsen mot Herrljunga kommun.

Väster om området finns ytterligare en bergtäkt och norr om väg 181 finns en deponi. Närmaste enskilda bostadshus ligger ca 190 m sydöst om det planerade området. Den planerade verksamheten kommer att bedrivas inom tidigare ianspråktaget område och innebär inte att verksamheten kommer närmare bostäder än i nuläget.

Figur 2.1. Lokalisering av planerad verksamhet.

3 Verksamhetsbeskrivning

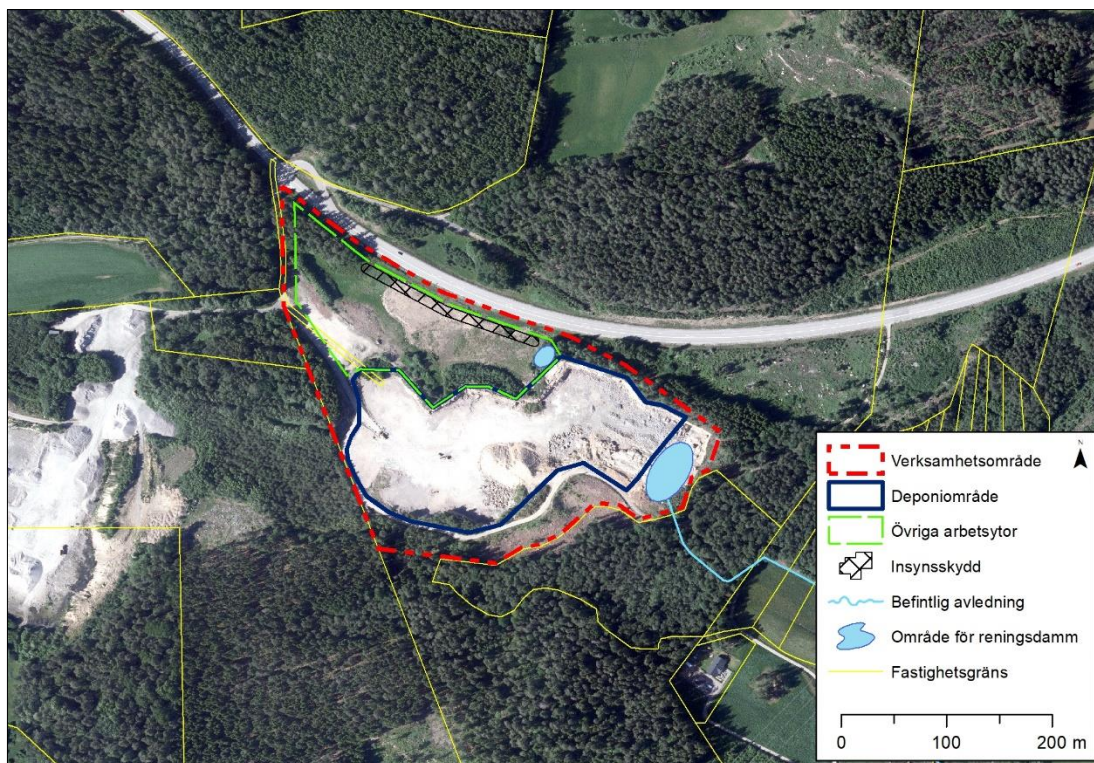
3.1 Historik

Täktverksamhet har bedrivits inom området sedan början av 1990-talet. Nuvarande tillstånd meddelades år 2012 och gäller till och med 2034. Verksamhetsområdet omfattar totalt ca 6,5 ha, varav ca 3 ha utgör brytområde. Tillståndet omfattar totalt 650 000 ton berg med ett maximalt årligt uttag om maximalt 50 000 ton per år. Mängden brytbart berg som kvarstår är mindre än vad som tidigare beräknats och Skanska planerar därmed att avsluta brytning av berg. Utlastning av ballastmaterial som ligger i upplag i tåkten kan dock fortsatt komma att ske tills dess allt material sålts.

Den planerade verksamheten innebär att det tidigare brytområdet för berg återfylls med jord- och schaktmassor. Enligt nu gällande efterbehandlingsplan ska området efterbehandlas för att skapa förutsättningar för framtida skogsbruk, vilket även är fallet vid nu planerad verksamhet.

3.2 Beskrivning av planerad verksamhet

De massor som kommer att tas emot för deponering vid verksamheten kommer att utgöras av jord- och schaktmassor från olika bygg- och anläggningsprojekt i regionen. Vidare kommer berg, betong, tegel och liknande inerta material att tas emot och återvinnas samt nyttjas som konstruktionsmaterial vid deponin. En insyns- och skyddsvall planeras att anläggas i norra delen mot vägen. En översikt av planerad verksamhet illustreras i figur 3.2.1.

Figur 3.2.1. Översiktskarta över planerad verksamhet på fastighet Tumbergs-Galstad 2:3.

3.2.1 Deponi för inert avfall

Den planerade verksamheten innefattar utfyllnad av det färdigbrutna området i tåkten. Denna verksamhet bedöms utgöra en deponi för inert avfall. De massor som är planerade att nyttjas är olika typer av överskottsmassor såsom berg, jord, schaktmassor etc. och som inte kan återvinnas på grund av dålig bärighet/stabilitet. Inerta friktionsmaterial såsom betong, tegel och liknande kan i viss omfattning komma att nyttjas för konstruktion i deponin.

Ansökan planeras att omfatta deponering av totalt ca 600 000 ton massor. Deponivolymen som anges i detta samråd kan komma att justeras i kommande ansökningshandlingar efter att en mer detaljerad projektering och volymberäkning har utförts.

Den årliga mottagningen och deponeringen beräknas till ca 70 000 ton per år och under enskilda år till maximalt 200 000 ton per år. Uppskattningsvis beräknas det ta 10-20 år att återfylla det tidigare täktområdet beroende på slutlig utformning och tillgång på massor i området.

Eftersom tillgången på schaktmassor varierar över tid kommer den deponerade volymen variera stort från år till år. Vissa år kan volymen på grund av större lokala arbeten bli avsevärt större än den genomsnittliga fyllnadstakten över tid. Ett exempel på detta kan vara större markarbeten knutna till t.ex. infrastrukturprojekt som kan ge upphov till mycket stora volymer under kort tid.

Det planerade verksamhetsområdet omfattar ca 7,7 ha, varav själva deponiområdet omfattar ca 3,1 ha. Vid nuvarande verksamhet har brytning av berg skett ner till nivån +113, vilket är det tillståndsgivna brytdjupet i nuvarande tillstånd. Den planerade verksamheten innebär att tidigare brytområdet återfylls med massor. Högsta fyllnadshöjd planeras att bli ca +125 (RH2000). Efter att deponin fyllts kommer marken att släntas av och nivåanpassas till omgivande mark.

Endast massor som uppfyller de lagstiftade kraven för mottagning av massor till deponier för inert avfall i 21-24§§ i Naturvårdsverkets föreskrift NFS 2004:10 kommer att tas emot för deponering och/eller konstruktion.

En mer utförlig beskrivning av verksamheten kommer att ske i den tekniska beskrivningen som medföljer tillståndsansökan.

Geologisk barriär

En konstgjord geologisk barriär planeras att anläggas i enlighet med lagkrav avseende deponering för inert avfall. Denna planeras att utgöras av ett minst 0,5 meter tjockt lerlager eller i övrigt utgöras av jordarter eller produkter med en täthet som uppfyller permeabilitetskraven i deponeringsförfordningen. Den geologiska barriären planeras att anläggas fortlöpande allteftersom deponering sker, vilket är det vanligaste tillvägagångssättet. Detta innebär att lera läggs ut på botten och dels mot bergväggen inom ett begränsat område. Leran överlagras därefter med deponimassor som släntas av mot botten i en tillräckligt låg friktionsvinkel för att bibehålla stabiliteten. Successivt fylls lera eller motsvarande på mot botten och mot sidorna och utgör därmed den geologiska barriären mellan de ovanpåliggande deponerade massorna och under- och omkringliggande berg. Anläggandet av lerlagret kommer att ske i etapper och deponering kommer inte påbörjas i en ny etapp innan aktuell deletapp är färdigställd.

Vattenavrinning

Verksamhetsområdet är beläget i ett småkuperat skogslandskap som topografiskt avvattnas mot söder. Avledning av vatten från området sker idag mot det blöta skogsområdet sydost om området, varefter det rinner via mindre vattendrag söderut under järnvägen mot Kyllingsån.

Vid planerad deponiverksamhet planeras avledning av vatten att ske mot en reningsdamm som anläggs i östra delen av verksamhetsområdet, se bilaga 1. Vattnet kommer därefter att avledas i samma riktning som idag. Vid etappvis deponering kan tillfälliga uppsamlingsmagasin och diken anläggas för att säkerställa avledning av vatten i riktning mot dammen och att arbeten i området kan ske i torrhet. En beskrivning av planerad vattenhantering kommer att biläggas den planerade ansökan om tillstånd.

3.3 Hantering av entreprenadberg

Skanska avser att ansöka om mottagning och förädling av entreprenadberg.

Mängden entreprenadberg som uppkommer som överskottsberg vid lokala bygg- och anläggningsprojekt i Vårgårda är vanligtvis liten. Överskottsberg kan dock uppkomma vid vissa aktuella bygg- och anläggningsprojekt i närområdet, men under större delen av verksamhetstiden förväntas dock mängden av entreprenadberg vara begränsad. Mottagning av entreprenadberg beräknas främst uppgå till maximalt 50 000 ton per år under enskilda år.

Entreprenadberget kommer främst att återvinnas för framställning av förstärkningslager, samt grövre fraktioner. Mottaget entreprenadberg läggs i separata upplag inom verksamhetsområdet.

3.4 Återvinning av jord- och schaktmassor, betong och returasfalt

Den planerade verksamheten omfattar även mottagning och återvinning av maximalt 50 000 ton schaktmassor, betong och returasfalt per år för att producera cirkulerade krossprodukter och anläggningsjord.

Nya arbets- och upplagsytor planeras att anläggas i norra delen av verksamhetsområdet, se figur 3.2.1 ovan. Dessa ytor kommer nyttjas för återvinning av massor samt för upplag av förädlade massor.

Delar ytorna behöver iordningsställas och jämnas av för att kunna nyttjas som verksamhetsyta. En sedvanlig överbyggnad kommer att påföras området i de delar som idag inte är iordningsställda och hårdgjorda. Överbyggnaden är planerad att bestå av ballastmaterial eller andra produktklassade material.

För att samla upp vatten kommer diken anläggas i arbets- och upplagsområdets ytterkant. Dikena leds därefter till en sedimentationsdamm för upplagsområdet, vars huvudsakliga syfte är att reducera grumling och partiklar i utgående vatten. Rutiner för provtagning av utgående vatten, samt skötsel, kontroll, rengöring och tömning av dammen kommer att upprättas i verksamhetens egenkontroll.

De schaktmassor som avses att tas emot för återvinning ska vara klassificerade innan de kommer in på anläggningen och ha halter underskridande kraven för massor till deponier för inert avfall. Övriga massor som kan vara aktuella att ta in är betong som är fri från föroreningar, samt returasfalt med halter underskridande <70 ppm PAH16. Huvuddelen av de massor som tas emot för återvinning beräknas dock utgöras av jord- och schaktmassor som uppkommit som överskottsmassor vid olika bygg- och anläggningsprojekt och som kan nyttjas för tillverkning av olika jord- och anläggningsprodukter.

Återvinningsverksamheten innefattar utsortering och siktnings av större stenfraktioner ur deponimassor för återvinning. Resultatet av återvinningsverksamheten är att material och massor i försörjningsområdet som annars skulle deponeras, i stället kan återvinnas till nya produkter, samtidigt som mängden avfall som deponeras minskar. För att minska interna transporter inom området kommer sortering av deponimassor att ske inom deponiområde, men sortering och siktnings kan även komma att ske på arbets- och upplagsytorna i norra delen av området.

Skanskas målsättning är att producera asfalt med så hög inblandning av returasfalt som möjligt vid nytillverkning av asfalt. Den asfalt som tas emot ska vara förhandsklassificerad och fri från tjärasfalt med en halt underskridande 70 ppm PAH16. Returasfalten kommer samlas in, lagras och bearbetas innan transport till något av Skanskas asfaltverk i regionen för att nyttjas vid nytillverkning av asfalt.

Betong som tas in kommer bearbetas och säljas som återvunna obundna lager eller alternativt användas som konstruktionsmaterial vid deponin för inert avfall för att skapa deponiceller och vägar m.m. Betong som tas in på anläggningen ska vara fri från PCB-fogar, asbest och andra föroreningar. Betongen ska även vara ren från trä, cellplast och annat isoleringsmaterial, samt vara omålad. Kommer massorna från rivning av en byggnad ska en materialinventering och utförda provtagningar lämnas till Skanska innan massorna godkänns för inleverans.

Lagring av massor sker i väntan på att tillräckligt stora mängder har kommit in för att påbörja återvinning genom sortering, siktnings och/eller krossning. Siktnings och sortering sker genom att olika fraktioner bearbetas mekaniskt med mobil trum-, plan- eller motsvarande sikt, eller harpas. Syftet med den mekaniska bearbetningen är att skilja ut material av finare fraktion från material av grövre fraktion. Mobil krossning och metallavskiljning kan ske i vissa fall för vissa materialslag. Viss manuell sortering kan också genomföras, exempelvis vid avskiljning av gatsten/kullersten för återanvändning.

Massor som har genomgått ett återvinningsförfarande kan kvalitetssäkras genom miljöprovtagning, samt CE-märkning och försäljas som återvunnet motsvarande jord-, schakt och bergmaterial för lämpligt byggnads- och anläggningsändamål. I det fall de återvunna massorna inte produktklassas kontrolleras att det aktuella byggprojektet har de tillstånd eller gjort de anmälningar som krävs för att få ta emot och återanvända massorna. I de fall tillstånd, anmälan eller liknande är ottydligt har Skanska som rutin att kräva att mottagarprojektets tillsynsmyndighet förtydligar eventuella oklarheter, eller alternativt godkänner materialet.

Den andel av mottagna massor till anläggningen som inte lämpar sig för byggnads- och anläggningsändamål kommer att deponeras på den planerade deponin för inert avfall inom verksamhetsområdet under förutsättning att massorna uppfyller kraven avseende föroreningsinnehåll.

En mer utförlig beskrivning av hantering, återvinningsmetoder och avfallskoder kommer att ingå i ansökan.

3.5 Återvinning för anläggningsändamål

För den planerade verksamheten finns ett behov av en skydds- och insynsvall i norra delen av verksamhetsområdet mot väg 181. För detta ändamål avses externa schaktmassor att tas emot och användas för anläggningsändamål, se figur 3.2.1 ovan.

Den planerade insynsvallen syftar till att fungera som skydds- och insynsvall för att dölja upplag och återvinningsverksamheten etc. från väg 181, samt för den allmänhet som vistas i området. Vallen kommer också att ha en bullerdämpande effekt vid bedrivande av återvinningsverksamhet, samt för deponiverksamheten. Mottagningskontroll kommer ske på motsvarande sätt som för övriga överskottsmassor. En mer utförlig beskrivning av vallens utformning, syfte och mängd massor som beräknas att åtgå kommer att ingå i ansökan.

3.6 Maskinpark

Maskinparken kommer att utgöras av en hjullastare och vid behov en bandschaktare eller grävmaskin. Vid kampanjvis krossning och mekanisk bearbetning tas en mobil kross-och/eller siktanläggning till området.

3.7 Drifftider

Verksamheten kommer huvudsakligen att bedrivas under dagtid på helgfria vardagar kl. 06-18. Vid enstaka projekt kan dock verksamhet med krossning och mekanisk bearbetning även komma att bedrivas kvällstid kl. 18-22. Transporter kommer huvudsakligen att ske dagtid, men kan vid enskilda tillfällen och särskilda projekt även komma att ske övriga dagar och tider.

3.8 Mottagningskontroll

De massor som avses att tas emot på anläggningen transporteras dit med lastbil. Massorna ska vara föränmälda, förklassificerade och provtagna och av Skanska godkända att ta emot för att säkerställa att föroreningshalterna understiger gällande haltgränser avseende föroreningsinnehåll för deponering och återvinning. Skanska har ett system för kontroll och spårbarhet som syftar till att säkerställa att avfallet som kommer in på anläggningen registreras på ett korrekt sätt. Massor för återvinning hanteras i separata numrerade upplagshögar som

innehåller all känd information om massornas egenskaper. Eftersom alla kunder/projekt är anmälda i förhand vet personalen alltid vart bilarna ska hänvisas. Detta säkerställer att rätt typ av massor hamnar på rätt plats.

När det gäller mottagning av massor för deponering och återvinning har Skanska fokus på förebyggande mottagningskontroll. Massorna som ska deponeras ska genomgå en grundläggande karaktärisering som redovisar bl.a. varifrån avfallet kommer, sammansättning och utlakningsegenskaper och om massorna kan tas emot vid en deponi för inert avfall. För att minska risken för spridning av invasiva främmande arter omfattar mottagningskontrollen även denna aspekt. Stickprover kommer att tas på inkommande massor av Skanska för att verifiera kundens lämnade uppgifter om massorna. Vid intransport till anläggningen kommer okulär kontroll av massorna ske via övervakningskamera och avlämnade massor kontrolleras av driftsansvarig.

Dokument och uppgifter som t.ex. genomförda kontrollåtgärder, driftstörningar, provtagningar och mängd/typ av massor kommer att journalföras. Skanska har erfarenhet och inarbetade rutiner för mottagningskontroll från andra anläggningar som kommer anpassas efter den aktuella anläggningen. Ett särskilt kontrollprogram kommer att upprättas för planerad verksamhet.

3.9 Transporter

Transporter till och från området kommer att ske som idag på befintlig enskild skogsväg ut till väg 181. Huvuddelen av transportererna beräknas ske i riktning mot Vårgårda, medan en mindre del går österut mot Herrljunga. Transporter kommer att ske med lastbil med eller utan släp.

Antalet transporter med återvinnings- och deponimassor förväntas variera stort mellan olika år beroende på aktuella bygg- och anläggningsprojekt i regionen.

Den absoluta majoriteten av transportererna kommer att ske dagtid på vardagar. Vid enstaka tillfällen kan transporter ske under kvällar eller helger. Sett över tid brukar trafikmängden också minska under semestermånaderna, samt under vintern, medan den är något mer omfattande under vår och höst.

Den planerade verksamheten innebär att transporter med producerat ballastmaterial från tåkten upphör och ersätts med transporter för återvinning och deponering. Vid ett normalår med en mottagning av ca 70 000 ton massor för deponering och ca 30 000 ton massor för återvinning beräknas antalet lastbilar till ca 15 lastbilar per arbetsdag, vilket motsvarar ca 30 fordonsrörelser (in- respektive uttransport). Beräkningen utgår från en lastkapacitet på 30 ton och 220 arbetsdagar. Vid maximal deponering och återvinning uppgår antalet lastbilstransporter till ca 45 lastbilar per dag, vilket motsvarar ca 90 fordonsrörelser (in- respektive uttransport).

Beräkningarna för den maximala produktionen är konservativa och det bedöms inte sannolikt att det sker maximal mottagning av både deponerings- och återvinningsmassor under samma år. I det fall returtransporter nyttjas kan också antalet transporter minska.

Trafikflödet på väg 181 är, enligt Trafikverkets senaste uppgifter på Trafikflödeskartan från 2021, utmed sträckan förbi området, 3 200 fordon per årsmedeldygn, varav 420 utgörs av tung trafik. Mätningarna innefattar befintliga tunga transporter med bergmaterial från täktverksamheten.

Det finns inga bostadshus lokaliserade längs utfartsvägen innan anslutning till väg 181. Utmed väg 181 utgörs marken främst av jord- och skogsbruksmark och få bostadshus är belägna nära vägen. Tunga transporter sker även till och från övriga närliggande avfalls- och täktverksamheter.

3.10 Efterbehandling

Den planerade efterbehandlingen syftar till att återfylla det tidigare täktområdet med massor. Området kommer att utformas så att den färdiga höjden ansluter till befintlig omkringliggande marknivå på ett naturligt sätt och så att en viss lutning erhålls för att underlätta ytavrinning. Efterbehandlingen utgår som vid nuvarande tillståndsgiven verksamhet att området efter avslutad verksamhet ska återgå till att bli skogsmark. En efterbehandlings- och avslutningsplan kommer att tas fram och biläggas ansökningshandlingarna.

4 Områdesbeskrivning

4.1 Planförhållanden

Vårgårda kommun har en översiktsplan gällande 2006-2015. Vårgårdas kommunfullmäktige beslutade 2016-10-12 att förklara översiktsplanen som aktuell och fortsatt vägledande för kommunens fortsatta utveckling. Det aktuella området nämns i en uppställning över vilka bergtäkter som finns i kommunen. Området som bergtäkten ligger i berörs inte av några särskilda skyddsintressen enligt översiktsplanen.

Väster om området ligger "Gamla Tumbergstippen" som enligt översiktsplanen utgörs av nedlagd kommunal deponi för hushållsavfall, slam från ytbehandlingsindustri m.m. Gamla Tumbergstippen bedöms enligt översiktsplanen tillhöra riskklass 3, Måttlig risk. Enligt information från länsstyrelsen bedöms tippen tillhöra riskklass 2, stor risk.

En fördjupning av översiktsplanen "Småstaden Vårgårda 2040" antogs av kommunfullmäktige 2023-01-11. Enligt den fördjupade översiktsplanen ligger den västra delen av planerat verksamhetsområde inom område för framtida natur efter avslutande av bergtäktsverksamhet. Östra delen av planerat område ligger utanför plangränsen för den fördjupade översiktsplanen. Området för "Framtida natur" omfattar även den angränsande bergtäkten, samt den nedlagda kommunala deponin "Gamla Tumbergstippen".

Norr om väg 181 finns ett område markerat som framtida verksamhetsområde och rymmer idag Vårgårdas återvinningscentral, deponi och biogasanläggning och bör enligt översiktsplanen utvecklas för ytterligare verksamheter.

Den planerade verksamheten är inte belägen inom detaljplanlagt område och omfattas inte heller av några områdesbestämmelser.

4.2 Riksintressen och skyddade områden

Inga områden med skyddad natur eller nyckelbiotoper berörs av nuvarande eller planerad verksamhet. Inga Natura 2000-områden, naturreservat eller nationalparker ligger i närheten av området. Det finns en sumpskog, Horsbergsmossen, ca 80 meter öster om planerat verksamhetsområde, vilken pekats ut i Skogsstyrelsens sumpskogsinventering.

Pågående och planerad verksamhet ligger inom militära riksintressen som utgörs av MSA-område för Såtenäs, samt väderradar Vara.

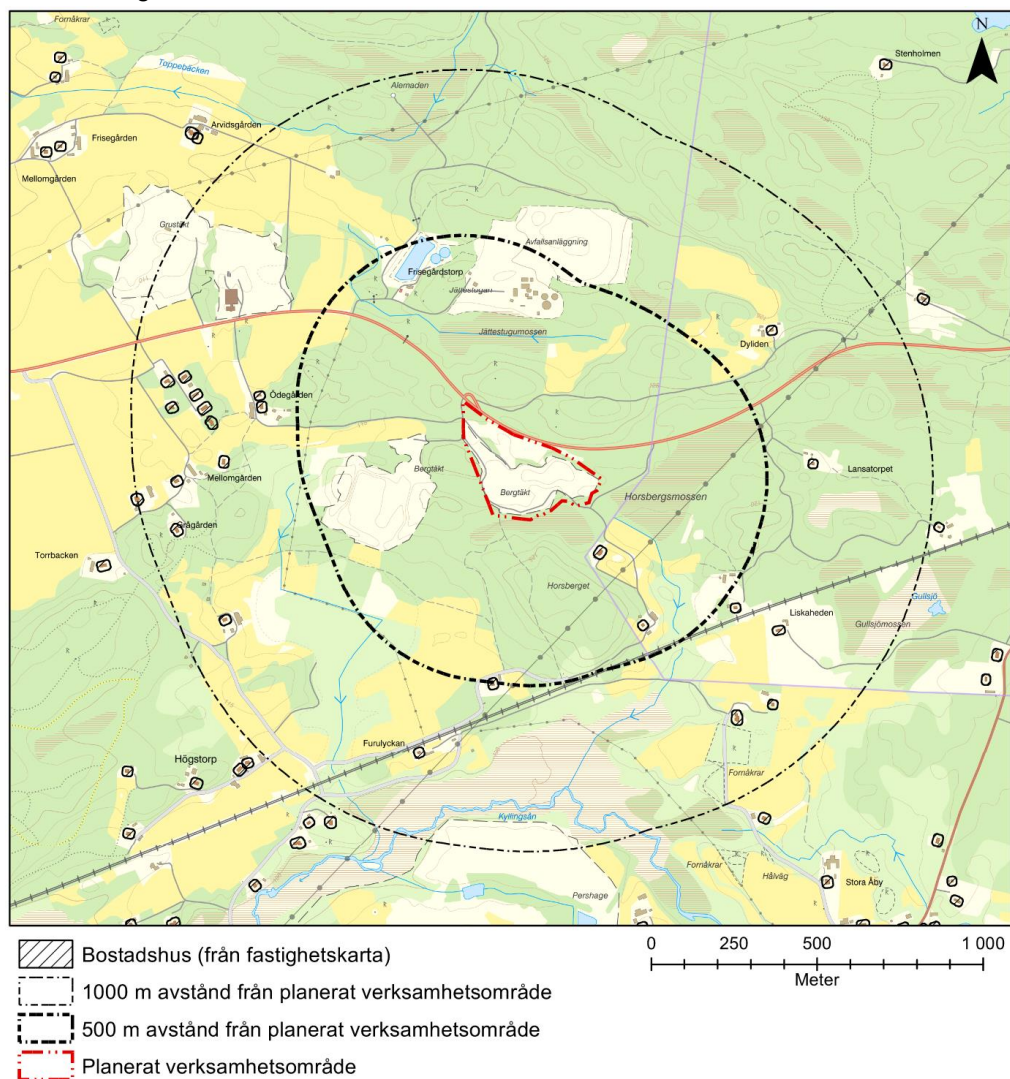
Verksamheten ligger inte inom eller i anslutning till något riksintresse för natur-, kulturmiljö eller friluftsliv. Drygt 500 meter söder om området finns ett område, Siene-Landa, av riksintresse för naturvård och som utgörs av en naturbetesmark med lång kontinuitet.

Det finns heller inga dokumenterade fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar inom eller i anslutning till området.

Det planerade verksamhetsområdet ligger heller inte inom eller i anslutning till område av intresse för vattenskydd eller strandskydd. Verksamheten berör heller inte något markavvattningsföretag.

4.3 Bebyggelse

Närmsta bostadshus ligger ca 150 m sydost om planerat verksamhetsområde, se figur 4.3.1. Inom ca 500 m från området finns ytterligare två bostadshus. Avståndet till samlad bebyggelse är dock långt.

Figur 4.3.1. Planerad verksamhet och närliggande fritids- och bostadshus.

5 Förutsedd miljöpåverkan

5.1 Lanspråktagande av mark

Området är redan idag påverkat av pågående täktverksamhet. Den nu planerade återvinnings- och deponiverksamheten kommer att ske inom redan nuvarande och tidigare verksamhetsområde för täktverksamheten. Den planerade skydds- och insynsvallen kommer lokaliseras inom tidigare upplagsområde för avbaningsmassor. Planerad verksamhet kommer därför att bedrivas utan att ny naturmark tas i anspråk.

5.2 Yt- och grundvatten

Verksamheten ligger inom huvudavrinningsområdet för Göta älv och inom delavrinningsområde "Mynnar i Sävån" enligt VISS (VattenInformationsSystem Sverige).

Avledning av vatten från dammen planeras att ske i samma riktning som idag, dvs åt söder mot det blöta skogspartiet sydost om verksamhetsområdet. Vattnet avleds därifrån via dikessystem söderut under järnvägen till Kyllingsån som är närmaste ytvattenförekomst. Närmast liggande grundvattenförekomst utgörs av en sand- och grusförekomst söder om området som i VISS benämns som Algutstorp-Horla. Närmaste avstånd mätt fågelvägen mellan planerat verksamhetsområde och sand- och grusförekomsten uppgår till ca 270 meter.

Den planerade verksamheten bedöms inte påverka avrinningsförhållandena från den angränsande nedlagda kommunala deponin "Gamla Tumbergstippen".

För att samla upp avrinnande dagvatten från verksamhetsområdet planeras nya diken och reningsdammar att anläggas. Planerad lokalisering av dammar framgår av figur 3.2.1 ovan. Dimensionering och utformning av diken och damm kommer att utredas i planerad dagvattenutredning som kommer att tas fram inom ramen för tillståndståndsansökan.

Den planerade verksamheten omfattar återvinning och återfyllnad med massor med låg lakbarhet, varmed ingen förändring beräknas uppkomma avseende vattenkvalitet eller vattenkvantitet vid närliggande vattenförekomster under drift eller efter avslutad verksamhet. Avrinnande vatten kommer även efter avslutad drift att ledas via dikessystem i riktning mot Kyllingsån.

Uppföljning av vattenkvalitet i utgående vatten kommer som idag att ske genom vattenprovtagning enligt rutiner och intervall som tas fram i kontrollprogram för verksamheten i samråd med tillsynsmyndigheten. Kontrollprogrammet kommer även att omfatta kontroll av grundvattennivåer och provtagning av grundvatten.

5.3 Buller

Den planerade deponi- och återvinningsverksamheten kommer att innebära visst buller från transporter till och från verksamheten, från maskinarbete i samband med uppläggning av massor och från krossning- och siktning av massor för återvinning.

Den planerade verksamheten medför att de mest bulleralstrande processerna såsom borring, sprängning och skutknackning av bergmaterial kommer att upphöra i samband med att täktverksamheten avslutas. Det har inte inkommit några klagomål på befintlig verksamhet

gällande buller och inga betydande olägenheter vad gäller buller bedöms uppstå för närboende. En bullerutredning kommer att genomföras som visar vilken påverkan verksamheten har vid full drift.

5.4 Natur- och kulturmiljö samt friluftsliv

Omgivande mark utgörs till största delen av gran- och lövblandad barrskog. Det planerade området kommer inte att ta i anspråk någon ny opåverkad mark. All hantering och deponering av inert avfall kommer att ske inom tillståndsgivet område för bergtäkt, vilket innebär att påverkan på omgivande skogsmark kommer att vara begränsad i jämförelse mot nuläget. En skydds- och insynsvall planeras att anläggas mot väg 181, vilket gör att området kommer ha begränsad insyn från vägen. Den aktuella ytan för anläggande av skydds- och insynsvall utgörs idag av öppen mark som tidigare nyttjas för uppläggning av avbaningsmassor från verksamheten.

Det nuvarande och planerade verksamhetsområdet berör inga kända värdefulla naturvärden eller nyckelbiotoper. Det finns inga dokumenterade observationer i Artportalen av arter inom eller i anslutning till området under perioden 2000-2024. Längs väg 181 norr om området finns dock en observation av Kanadensiskt gullris som klassas som invasiv art och som inventerats inom ramen för Trafikverkets inventering av arter i statliga vägmiljöer under 2023. En naturvärdesinventering kommer att genomföras och omfatta planerad verksamhet inklusive närliggande naturmiljö, vilken även kommer inkludera förekomst och inventering av eventuella groddjur. Påverkan på naturmiljö kommer att belysas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Det finns inga kända värdefulla kulturvärden, fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar inom eller i anslutning till nuvarande och planerat område för verksamhet. En markerad stig/motionsspår finns längs transportvägen i västra delen av verksamhetsområdet, vilken idag nyttjas av närboende för rekreation och motion. Eventuellt behov av säkerhetshöjande åtgärder vid stig/motionsspåret kommer beskrivas i kommande ansökningshandlingar.

Den ansökta verksamheten beräknas inte leda till någon ändring avseende möjligheterna till rekreation och friluftsliv jämfört mot idag. Infarten till området är försedd med bom som hålls låst utanför verksamhetstid vid nuvarande samt vid planerad verksamhet. Efter avslutad deponering kommer området anpassas till kringliggande mark för att skapa möjlighet för skogsbruk på platsen.

5.5 Landskapsbild och efterbehandling

Den nuvarande täktverksamheten innebär en påverkan på landskapsbilden både under drift och efter avslutad verksamhet. Den planerade verksamheten innebär att den tidigare bergtäckten återfylls med schaktmassor och ansluter till omgivande marknivå, varefter området återgår till att utgöra skogsmark. För att underlätta växtetablering kan ett växtetableringsskikt komma att påföras.

Samtliga byggnader, maskiner m.m. kommer att tas bort, vissa vägar för verksamhetens funktion kan finnas kvar för framtida skogsbruk. Diken och eventuella dammar avses också att lämnas för uppföljande kontroller och provtagning.

Gestaltning och framtida markanvändning kommer föreslås att ske i samråd med markägare och tillsynsmyndighet. En avslutnings- och efterbehandlingsplan kommer att redovisas i ansökan.

5.6 Utsläpp till luft

Den planerade verksamheten påverkar luft genom avgasutsläpp från transporter till och från verksamheten. Verksamheten innebär få arbetsmaskiner och förväntas inte ge upphov till någon ökning av utsläpp från maskinparken jämfört med nuvarande verksamhet.

Damning från verksamheten kan förekomma vid exempelvis krossning av avfall och entreprenadberg, samt transporter. Damning förebyggs genom bevattning av arbets- och upplagsytor och sopning av vägar.

Verksamheten beräknas inte ge upphov till lukt.

5.7 Kemikalier och avfall

Den planerade verksamheten förväntas inte ge upphov till användning av fler kemikalier än dagens verksamhet. Få kemikalier används vid nuvarande verksamhet. Diesel för drift av krossanläggning förvaras i besiktigad dubbelmantlad ADR-tank som transporteras till platsen i samband med krossningstillfällen och mekanisk bearbetning.

Den planerade verksamheten förväntas inte generera större avfallsmängder än pågående verksamhet, då det inte fordras någon utökad maskinpark. Avfall uppkommer i mycket begränsad omfattning är framför allt kopplad till service av arbetsmaskiner, som tex oljefilter och spillolja vid oljebyte.

5.8 Miljökvalitetsnormer

Miljöfarliga verksamheter kan påverka miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten och luft. Påverkan på dessa kvalitetsnormer kommer att bedömas i den planerade ansökans miljökonsekvensbeskrivning.

Miljökvalitetsnormer för ytvattenförekomster omfattar såväl kemiska som ekologiska kvalitetskrav och för grundvattenförekomster gäller både kemiska och kvantitativa kvalitetskrav. Planerad verksamhet medför ett visst utsläpp till vatten, men förväntas inte medföra någon påverkan på yt- eller grundvattenförekomster.

Miljökvalitetsnormer för utomhusluft har meddelats i Luftkvalitetsförordningen (2010:477). Planerad verksamhet kan påverka dessa genom i första hand utsläpp från transporter. Verksamheten kommer att ske i så liten omfattning att det bedöms osannolikt att MKN för luft ska kunna påverkas.

5.9 Yttre händelser och klimatförändringar

De betydande miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra, till följd av yttre händelser eller klimatförändringar, kan exempelvis uppstå vid extrema regn som orsakar att stora mängder vatten behöver hanteras. Stigande havsnivåer kan påverka verksamheter som ligger nära havet men förväntas inte utgöra något problem för planerad verksamhet.

Sådana eventuella händelser kommer beskrivas vidare i samband med kommande MKB.

I detta skede har inga andra händelser som kan medföra betydande miljöpåverkan identifierats.

6 Bedömning i fråga om betydande miljöpåverkan

I enlighet med miljöbalken 6 kap 23 § ska den som avser att bedriva en verksamhet eller åtgärd som medför tillstånd undersöka om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan (BMP).

Då den planerade verksamheten inte per automatik medför betydande miljöpåverkan enligt Miljöbedömningsförordningen 6 § ska undersökningen enligt miljöbedömningsförordningen 10 § utökas till att omfatta verksamhetens eller åtgärdens;

1. Utmärkande egenskaper
2. Lokalisering
3. De möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.

6.1 Utmärkande egenskaper

I Tabell 1 redogörs för verksamhetens utmärkande egenskaper enligt 11 § Miljöbedömningsförordningen och som beskrivits i Miljösamverkan Sveriges checklista om stöd för bedömning av betydande miljöpåverkan.

Tabell 1. Verksamhetens utmärkande egenskaper.

Enligt 11 § Miljöbedömningsförordningen	Planerad verksamhet
1. Verksamhetens omfattning och utformning	Verksamheten har en begränsad omfattning och yta. Området är sedan tidigare i anspråk för bergtäktsverksamhet som nu planeras att avslutas. Den planerade verksamheten innebär återfyllnad av tidigare täktområde med massor som klassas som inert avfall. Området är även väl lämpat för att bedriva återvinningsverksamhet.
2. Kumulativa effekter	Den planerade verksamheten innebär att de mest bulleralstrande arbetsmomenten (borrning och skutknackning upphör). Viss kumulativt buller kan förekomma från vägtransporter och från den angränsande täktverksamheten.
3. Användning av naturtillgångar och fysisk miljö	Den planerade verksamheten innebär återfyllnad av tidigare täktområde för berg. Inga nya tidigare opåverkade områden behöver tas i anspråk.
4. Avfall	Endast begränsade mängder avfall kommer att uppstå inom verksamheten och avfallet kommer hanteras i enlighet med gällande lagstiftning.
5. Föroreningar och störningar	Inga betydande störningar förväntas uppstå och risken för föroreningar bedöms som liten med planerad utformning och åtgärder. Verksamheten bedöms inte påverka föroreningsspridning från den intilliggande

	deponin. Buller kan uppstå från transporter både internt och externt.
6. Sannolikheten för allvarliga olyckor	Sannolikheten för allvarliga olyckor bedöms som låg då kemikaliehanteringen är mycket begränsad.
7. Risker för människors hälsa	Risker för människors hälsa bedöms som liten då hanteringen kommer ske inom tidigare bergtäkt. Den planerade utformningen med återfyllnad av tidigare bergtäkt minskar risken för potentiella fallolyckor i området efter avslutad verksamhet.

6.2 Lokalisering

I Tabell 2 redogörs för verksamhetens lokalisering enligt 12 § miljöbedömningsförordningen.

Tabell 2. Verksamhetens lokalisering.

Enligt 12 § Miljöbedömningsförordningen	Planerad verksamhet
1. Pågående eller tillåten markanvändning.	Ingen ny opåverkad mark tas i anspråk. Planerad verksamhet avses att ske inom tidigare område för bergtäkt.
2. Naturresurser som finns i det område som kan antas bli påverkat.	Markanvändningen planeras vid både nuvarande och planerad verksamhet att återgå till skogsmark efter avslutad verksamhet.
3. Naturresursernas, naturmiljöns och kulturmiljöns tålighet.	Verksamheten ligger i glesbebyggt område. Inga naturreservat, riksintressen, kulturmiljöintressen eller övriga skyddade områden eller friluftsintressen berörs. Den planerade verksamheten innebär heller ingen påverkan avseende på närliggande yt- eller grundvattenförekomster.

6.3 Miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper

I Tabell 3 redogörs för miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper enligt 13 § miljöbedömningsförordningen.

Tabell 3. Miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.

Enligt 13 § Miljöbedömningsförordningen	Planerad verksamhet
1. Effekternas, storlek, utbredning, karaktär, intensitet och komplexitet.	Verksamhetens samlade miljöeffekt utifrån storlek, utbredning, karaktär, intensitet och komplexitet bedöms som begränsad.
2. Sannolikheten för att effekterna uppkommer, hur de uppkommer, vilken varaktighet eller frekvens de har och hur reversibla de är.	Kumulativa effekter kan uppkomma avseende buller från angränsande täkt, samt avseende avledning av vatten från den angränsande nedlagda deponin.
3. Hur gränsöverskridande effekterna är	Verksamheten är inte gränsöverskridande då vare sig luft- eller vattenutsläpp kommer att ske i någon större omfattning.
4. Effekternas kumulativa verkan tillsammans med effekterna av andra verksamheter som bedrivs	Buller kan ge en kumulativ effekt tillsammans med den närliggande bergtäkten och transporter på väg. Den kumulativa effekten bedöms dock vara begränsad.

5. Möjligheten att begränsa effekterna på ett effektivt vis.	Avledande av vatten avses att ske via en reningsdamm. Regelbunden provtagning kommer ske av yt- och grundvatten. Uppföljande mätningar kommer ske inom ramen för ett kontrollprogram som upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten.
--	--

6.4 Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis bedöms planerad verksamhet inte medföra betydande miljöpåverkan på grund av verksamhetens omfattning, att lokaliseringen får anses som lämplig och att verksamhetens miljöpåverkan är av liten omfattning och utbredning.

7 Fortsatt samråds- och prövningsprocess

Planerat samråd kommer att ske med berörda, länsstyrelsen och tillsynsmyndigheten, samt med allmänhet och andra berörda myndigheter och organisationer. Skanska har för avsikt att skriftligen samråda med ägare till fastigheter inom ca 1 km från gränsen till planerat verksamhetsområde. Information om den planerade verksamheten kommer även kungöras i dagspressen för att delge allmänheten information om den planerade verksamheten och ge allmänheten möjlighet att lämna uppgifter och synpunkter.

Skanska planerar att skriftligen samråda med följande myndigheter, företag och organisationer:

- Länsstyrelsen Västra Götalands län
- Vårgårda kommun (tillsynsmyndigheten samt kommunstyrelsen)
- Herrljunga kommun (tillsynsmyndigheten samt kommunstyrelsen)
- Skogsstyrelsen
- Försvarsmakten
- Trafikverket
- Havs- och vattenmyndigheten
- Sveriges Geologiska Undersökning (SGU)
- Sveriges Geotekniska Institut (SGI)
- Naturvårdsverket
- Strömbergs Grus AB

Samrådsprocessen planeras att ske under sommar-höst 2024. Skanska avser att lämna in ansökan när erforderliga utredningar har genomförts under vintern 2024-2025.

För Skanska Industrial Solutions AB

Anna Persson

Gunnar Helander